

КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНІ ЗАВДАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІКТ

Кривонос Мирослава Петрівна

асистент

Яценко Оксана Іванівна

асистент

Кафедра комп'ютерних наук та інформаційних технологій

Житомирський державний університет

імені Івана Франка, Україна

Сучасний ритм життя вимагає від здобувачів освіти швидко сприймати нову інформацію та вміти її застосовувати в житті. Молодь повинна бути всебічно розвиненою, здатною критично мислити, ефективно взаємодіяти, адаптуватися до швидких змін та застосовувати знання на практиці.

Одним із ключових підходів сучасної освіти є компетентісне навчання, в основі якого лежить не лише засвоєння теоретичного матеріалу, а й формування практичних навичок для його подальшої реалізації.

Виділимо основні особливості компетентісного навчання:

- практична спрямованість, де головний акцент приділяється здатності здобувачів освіти використовувати отримані знання у різних ситуаціях;
- результативність, де головна увага приділяється здатності здобувачів освіти «діяти» та розв'язувати проблеми;
- активна роль здобувачів освіти, де головний акцент базується на здатності здобувачів освіти критично мислити, вмінню вчитися, ставити цілі та здійснювати самооцінювання.

Можна з впевненістю стверджувати, що на сьогодні будь-який заклад освіти вчить не просто «знати», а «вміти». Адже теперішні випускники повинні бути конкурентоспроможними на ринку праці, повинні вміти вирішувати реальні життєві проблеми, використовуючи свої знання, отримані під час навчання.

Саме тому варто зазначити, що вивчення освітньої компоненти «ІКТ» активно сприяє не лише передачі теоретичних знань, а й формуванню вмінь та навичок, необхідних для ефективного використання інформаційних технологій у різних життєвих ситуаціях. Під час вивчення даної освітньої компоненти враховуються наступні принципи компетентнісного навчання:

- використання комп'ютерних технологій для обробки та аналізу інформації;
- розвиток критичного мислення для оцінки та порівняння даних;
- розвиток логічного та аналітичного мислення;
- використання проєктно-орієнтованого підходу з метою формування практичних навичок, які вони можуть використовуватися в реальному житті;
- врахування індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їхніх здібностей і потреб з можливістю створення персоналізованих освітніх траєкторій для кожного.

Практичні завдання з ІКТ, зазвичай, спрямовані на практичне застосування цифрових навичок для вирішення реальних життєвих проблем, формування критичного мислення та креативності. Можна стверджувати, що більшість завдань з ІКТ є компетентнісно-орієнтованими. Варто зазначити, що кожне завдання описує реальну ситуацію, мотивуючи таким чином здобувачів освіти до виконання; формулюється задача, що конкретно треба зробити; завдання можна виконати з допомогою певних цифрових інструментів та з використанням вказаних джерел інформації.

Окреслимо основні ознаки комп'ютерно-орієнтованих завдань з ІКТ:

- наявність у контексті конкретної життєвої ситуації;
- дефіцит інформації, який спонукає здобувачів освіти самостійно знайти частину даних;
- конкретний результат як результат виконання (файл, план, проєкт);
- міждисциплінарність.

Застосування таких завдань підвищує мотивацію, розвиває інформаційну культуру та готує здобувачів освіти до реальних викликів сучасного інформаційного суспільства.

Наведемо приклади компетентнісно-орієнтованих завдань з ІКТ.

Завдання: Ви готуетесь до пошуку роботи. Рекрутери, насамперед, вводять ваше ім'я в Google. Те, що вони там побачать (або не побачать), безпосередньо впливає на ваші шанси на успіх. Ваше завдання – провести «генеральне прибирання» своєї цифрової історії та створити платформу для майбутнього кар'єрного зростання.

Провести повний аудит власної цифрової особистості та створити професійний профіль.

Здобувачі освіти повинні знайти всю доступну інформацію про себе в мережі, використовуючи техніки розширеного пошуку. Скласти «карту цифрового сліду». Оцінити дані очима стороннього спостерігача. Видалити або приховати небажану інформацію. Створити або оптимізувати профіль для навчання/роботи (наприклад, LinkedIn або професійне портфоліо на Google Sites/Canva).

Завдання: Ви працюєте у відомому видавництві або редакції наукового журналу. Автор надіслав вам важливий рукопис, але він виглядає жахливо: текст набраний суцільним потоком, присутні друкарські помилки, заголовки не виділені, а таблиці та зображення «розлетілися». Перетворити отриманий документ на професійно оформлений файл, готовий до друку.

Підготувати отриманий документ складної структури, набраний з помилками та некоректним зовнішнім виглядом, до публікації, застосувавши редагування та форматування документів.

Здобувачі освіти повинні розбити отриманий текст на логічні блоки із застосуванням різних стилів форматування, створити автоматичний зміст; зробити текст легким для сприйняття, створивши списки, вставивши тематичне зображення; повинні виправити технічні недоліки, прибравши подвійні пробіли або замінивши дефіси на тире, та скористатися вбудованою перевіркою правопису; застосувати інтерактивність, додавши гіперпосилання на згадані ресурси та перехресні посилання всередині документу; оформити колонтитули та пронумерувати сторінки.

Завдання: Ви отримали грант на відкриття власної справи/ У вас є «чистий» комп'ютер. Ваше завдання – створити стабільне та безпечне програмне середовище, де кожен інструмент взаємодіє з іншим, мінімізуючи втрати часу.

Скласти список стабільного та безпечного програмного середовища, де кожен інструмент взаємодіє з іншим, мінімізуючи втрати часу. Облаштувати робоче місце «з нуля» для ефективної роботи.

Здобувачі освіти повинні згрупувати ПЗ за функціональними рівнями (операційна система та драйвери, прикладне ПЗ, сервіси для зв'язку з клієнтами та командою, антивіруси, менеджери паролів, системи бекапу). Для кожного рівня обґрунтувати свій вибір. Перевірити, чи «товаришують» обрані програми між собою. Визначити тип ліцензії для кожного ПЗ.

Завдання: Ви з друзями починаєте роботу над спільним проєктом. Учасники команди перебувають у різних місцях, мають різні пристрої, а інформація постійно оновлюється. Створити єдине місце в безпечному хмарному середовищі, де кожен має доступ до актуальних документів 24/7.

Створити та налаштувати обліковий запис Google. Робота з хмарним сховищем Google Диск. Сумісна робота з документами.

Здобувачі освіти повинні створити професійний обліковий запис, обрати коректне ім'я користувача, налаштувати двофакторну автентифікацію для безпеки та додати засоби відновлення доступу. Налаштувати автоматичну синхронізацію важливих файлів та навчитися керувати обсягом сховища. Організувати спільну роботу над документом, розуміючи різницю між різними правами доступу.

Завдання: Ви – куратор академічної групи. За результатами семестру треба визначити трьох студентів, які претендують на отримання нагороди. Вам потрібно представити наочний порівняльний аналіз їхньої успішності, щоб комісія могла швидко оцінити сильні та слабкі сторони кожного кандидата.

Здобувачі освіти повинні в MS Excel створити зведену таблицю оцінок трьох студентів з 5–7 предметів. Побудувати гістограму для порівняння оцінок трьох студентів з усіх предметів. На основі даних таблиці побудувати порівняльну гістограму, обравши такий тип, який найкраще демонструє різницю в оцінках за кожним предметом окремо. Також гістограма має містити назву, заголовок, легенду, назви осей, підписи осей, підписи даних тощо.

Завдання: Ви працюєте в IT-відділі логістичної компанії. Керівництво помітило, що витрати на мобільний зв'язок працівників неконтрольовано зростають. Вам надали виписку з дзвінками, де вартість хвилини залежить від того, куди телефонував працівник (всередині мережі, на інші оператори чи за кордон). Створити автоматизований звіт, який безпомилково обчислить витрати кожного відділу, та захистити цей інструмент від випадкових змін іншими користувачами, щоб уникнути фінансових помилок.

Обчислити вартість розмови кожного з абонентів (залежить від типу абонента, якому телефонують) та встановити захист на комірці, що містять формули.

Здобувачі освіти повинні застосувати логічні функції та обчислити формулу, яка автоматично обирає тип дзвінка, знаходить відповідний тариф у довіднику та множить його на тривалість розмови. Встановити захист на комірці з формулами. Використати функції сумування за умовою, щоб визначити, який тип дзвінків є найдорожчим для компанії. Скласти звіт, оформивши таблицю.

Завдання: Ви – креативний директор комунікаційної агенції. Ваш клієнт має презентувати свою ідею на різних майданчиках.

Створити презентацію з використанням різних програмних засобів (MS PowerPoint, Canva, Prezi, Figma, Google Slides) на задану тему та оформити її згідно вимог створення презентацій. Порівняти їхні можливості та обрати найкращий інструмент для конкретної задачі.

Завдання: Ви – менеджер з навчання у великій компанії. Вам потрібно перевірити знання великої кількості учасників за короткий проміжок часу.

Створити тести з автоматичним збором результатів тестування засобами форм Google. Розробити інтелектуальну систему тестування, яка сама перевірить відповіді, миттєво виставить бали та сформує аналітичний звіт для організаторів.

Здобувачі освіти повинні обрати типи запитань для різних видів перевірки знань, налаштувати обов'язковість запитань, позначити правильні відповіді, виставити бали за кожне запитання, налаштувати збір результатів у таблицю, захистити тест від маніпуляцій, налаштувавши обмеження «Одна відповідь на користувача», перемішування варіантів відповідей та обмеження часу доступу до форми.

Таких прикладів компетентнісно-орієнтованих задач під час вивчення ІКТ можна навести багато. Але ключовою тут залишається мета – навчити здобувачів освіти не просто засвоїти матеріал, а адаптувати ці знання для реального життя.

Список використаних джерел

1. Гальченко С. А. Компетентнісно-орієнтоване навчання як засіб професійного розвитку майбутнього вчителя. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2018. № 7. С. 112–120.
2. Горошкіна О.М., Доротюк В.І. та ін. Компетентнісно орієнтоване навчання: сутність, форми і методи: навчальний посібник. К.: Педагогічна думка, 2022. 221 с.
3. Топузов М. О. Компетентнісний підхід в освіті: теорія і практика. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2017. Вип. 1. С. 5–12.